

Debreceni Ítéltábla

Pf.I.20.343/2025/6. szám

A Debreceni Ítéltábla a Dr. Tatár László Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Tatár László ügyvéd, cím) által képviselt felperes neve (cím) felperesnek – a dr. Tornyai Márton ügyvéd (cím) által képviselt I. rendű alperes neve (cím) I. rendű, II. rendű alperes neve (cím) II. rendű és III. rendű alperes neve (cím) III. rendű alperesekkel szemben személyiségi jog megsértése miatt indított perében a Debreceni Törvényszék 32.P.21.311/2024/27. számú ítélete ellen a felperes részéről 29. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

ítéletet:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Ez ellen az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

Indokolás

[1] A II. rendű alperessel szemben a vármegye megnevezése Vármegyei Rendőr-főkapitányság előtt 09000/1../2024.bü. számon emberölés bűntettének megalapozott gyanúja miatt van folyamatban büntetőeljárás néhai K. Z. (a továbbiakban: a néhai) halálával összefüggésben, amely ügyben a védelmét az I. rendű alperes látja el. A felperes az elhunyt K. Z. gyermeke.

[2] A II. rendű alperes a 2024. április 13. napján tett gyanúsítottai vallomásában azt adta elő, hogy a K. külterületén lévő telephelyen néhai K. Z. fenyegette, tetteleg bántalmazta őt, majd futva és kerékpáron üldözte, miközben folyamatosan megölésével fenyegette; ezért gépjárművéből elővette az önvédelmi célból tartott pisztolyát, a fegyvert K. Z. felé tartotta, a fegyver csőve K. Z. szemüregébe ment, arccsontjával K. Z. megnyomta a II. rendű alperes mutatóujját és a fegyver elsült. Az I. rendű alperes, mint a II. rendű alperes védője a bíróság folyosóján nyilatkozott az R. csatornának. A R. Híradó 2024. április 15-ei adásában leadott „Ügyvédje szerint önvédelemből lőtte le főnökét a kamionsofőr K.-ban” című riportban az I. rendű alperes azt nyilatkozta: „Hát a gyanúsítottai vallomás az úgy néz ki, hogy ez a férfi, a sértett a telephelyen kergette, először gyalogosan, aztán kerékpárral, és amikor utolérte, a gyanúsított megfordult és a kezében lévő kis fegyver gyakorlatilag hozzáért a sértett szemüregéhez, és elsült a fegyver.” ... „Eddig rendelkezésre álló adatok alapján kijelenthető, hogy ez az úriember, ez bántalmazta a védencemet, és ő menekült előle, és a menekülés során egyfajta jogos védelmi helyzetben követte el ezt a rendkívül súlyos cselekményt.”

[3] A II. rendű alperes korábbi munkáltatója, a B. Kft. kártérítési igénnyel élt a II. rendű alperessel szemben, amelyben a rendőrség által 2024. április 12. napján a cég telephelyén tartott rendőrségi szemle idejére tőle 50 000 Ft/óra rezsióradíjat követelt. A II. rendű alperes 2024. május 6. napján kelt válaszlevelében vitatta a munkáltató igényét, és

akként nyilatkozott: "Az Én magatartásom nem volt jogellenes, mivel a sértett megelőzően engem bántalmazott, üldözött, behajszolt abba, hogy kénytelen voltam védekezni. Sajnálom, hogy így történt, de Én nem követtem el a sértett sérelmére bűncselekményt, csak védekeztem a támadásával szemben." A levelet a II. rendű alperes házastársa, a III. rendű alperes küldte meg postai úton a B. Kft.-nek.

[4] A felperes feljelentése alapján kegyeletsértés miatt az alperesek ellen indított büntetőeljárást a Ny.-i Járásbíróság 32.Bpk.12../2024/14. számú végzésével megszüntette, a végzést a Ny.-i Törvényszék 1.Bpkf.6../2024/2. számú végzésével helybenhagyta.

[5] A felperes a keresetében kérte annak megállapítását, hogy az I. rendű alperes az R. Híradó 2024. április 15-ei adásában leadott „Ügyvédje szerint önvédelemből lőtte le főnökét a kamionsofőr K.-ban” című riportban tett, idézett kijelentésével; a II. rendű alperes a B. Kft.-nek írt, 2024. május 6. napján kelt levelében tett idézett kijelentésével, míg a III. rendű alperes a levél elküldésével a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 2:50. §-ának (1) bekezdésébe ütköző módon megsértette néhai K. Z. emlékét. Kérte, hogy a bíróság tiltsa el az alpereseket néhai K. Z. kegyeleti jogának további megsértésétől, különösen annak állításától és terjesztésétől, hogy néhai K. Z. a II. rendű alperest bántalmazta, továbbá hogy a II. rendű alperes jogos védelmi helyzetben, önvédelemből oltotta ki néhai K. Z. életét. Kérte kötelezni az alpereseket megfelelő elégtétel adására az általa részletesen meghatározott módon. Érvelése szerint az I. rendű alperes valótlanul állította, hogy a néhai bántalmazta a II. rendű alperest, illetőleg jogos védelmi helyzet állt fenn; a II. rendű alperes szintén valótlanul állította, hogy a néhai bántalmazta és ezért nem követett el bűncselekményt, csak védekezett a támadással szemben. Az I-II. rendű alperesek ezen kijelentései alkalmasak az elhunyt emberi méltóságának, becsületének és jóhírnevének megsértésére, így megvalósították a kegyeleti jog megsértését. Az I. rendű alperes vonatkozásában állította, hogy magatartása az ügyvédi hivatás etikai szabályairól és elvárásairól szóló 6/2018. (II. 26.) MÜK szabályzat 9.6. pontját is sértette. A III. rendű alperes pedig a II. rendű alperes levelének elküldésével megvalósította a becsület csorbítására alkalmas tény híresztelését. Hangsúlyozta, hogy a sajtónyilatkozat nem része a büntetőeljárásnak, illetve a gyanúsított védekezésének szabadsága nem terjed ki valótlan tényállítással az elhunyt kegyeleti jogának megsértésére.

[6] Az alperesek ellenkérelmükben elsődlegesen kérték az eljárás megszüntetését. Érdemi ellenkérelmükben a felperes keresetének elutasítását kérték, mivel nem sértették meg a néhai emlékét. Érvelésük szerint a becsület csorbítására objektíve egyébként alkalmas tényközlés jogellenességét kizárja, ha az peres vagy más jogilag szabályozott eljárásban jogosultság, illetve kötelezettség gyakorlása során az adott eljárás tárgyát képező ügy érdemével összefüggésben állóan történt, az elkövető és a sértett ugyanazon eljárás tárgya szempontjából érintett (alanyi összefüggés), a nyilatkozat az adott eljárás tárgyához tartozó (tárgyi összefüggés), az elkövető legális érdekeivel indokolható, nem öncélú és nem gyalázkodó, becsmérítő. Emellett az I. rendű alperes arra hivatkozott, hogy nyilatkozatát a II. rendű alperes védőjeként, a II. rendű alperes vallomásával szinkronban tette meg; etikai szabályt nem sértett. A II. rendű alperes érvelése szerint a sérelmes közlést egy munkajogi jogvita keretében tette, az megegyezik a gyanúsított védekezésével, a közléseket törvényes keretek között, legális érdekeinek érvényesítése céljából, hatósági eljárásban tette. A levél tartalma nem gyalázkodó, nem becsmérítő, nem öncélú és nem tekinthető objektíve valótlanoknak. A III. rendű alperes hivatkozott arra, hogy egy levél postára adása semmiképp

nem minősíthető híresztelésnek, illetőleg a levélben szereplő tényállítás nem minősül kegyeletsértőnek.

[7] Az elsőfokú bíróság ítéletében a keresetet elutasította és kötelezte a felperest az alperesek javára személyenként 600 000 forint perköltség megfizetésére.

[8] Az ítélet indokolásában kifejtette, hogy az eljárás megszüntetésének nem volt helye. Az ügy érdemével összefüggésben az irányadó jogszabályok és jogirodalmi álláspontok ismertetése mellett rögzítette, hogy a természetes személy jogképessége a halálával megszűnik, így személyiségi jogai sem lehetnek, ugyanakkor kegyeleti jog megilleti; a kegyeleti jog megsértése olyan magatartással is történhet, amely a halott életében az illető személyiségi jogait, így jó hírnevét, becsületét sértené. A felperes érvelése szerint az I. és a II. rendű alperesek kijelentései a néhai becsületét és jóhírnevét, ezáltal az emberi méltóságát sértették. A becsület megsértése akkor következik be, ha a kifejezésre juttatott értékítélet nem felel meg az ítéletalkotás közmegegyezés által elfogadott törvényeinek, logikai szabályainak. Az alperesek sérelmezett kijelentései nem tekinthetők véleménynyilvánításnak, azok hangneme nem bántó, lealacsonyító, így nem alkalmasak a néhai becsületének megsértésére.

[9] A jóhírnév a személyről a társadalomban kialakult pozitív kép; a jóhírnév megsértése a személy becsületét, a társadalmi életben való részvételét, a környezetében kialakult megítélésének hátrányos megváltoztatását jelenti. A felhívott bírói gyakorlat szerint a valótlan tényállítást tartalmazó közlés csak abban az esetben sérti az érintett személy jóhírnevét, ha a közmegítélés szerint alkalmas arra, hogy a sértett társadalmi megítélését hátrányosan befolyásolja. Az I. és a II. rendű alperesek azon kijelentései, amelyek szerint a néhai bántalmazta a II. rendű alperest, objektíve alkalmasak lehetnek a jóhírnév megsértésére; azonban a bírói gyakorlat szerint senkit nem érhet hátrány amiatt, ha a vele szemben indított perben a rendeltetésszerű joggyakorlás követelményeit betartva védekezik, és ennek során olyan tényelődást vagy véleményt fogalmaz meg, amely alkalmas lehet az ellenérdekű fél negatív színben való feltüntetésére (BDT2018. 3901.) A jóhiszemű joggyakorlás keretei között, a védekezés szerves részeként előterjesztett, az ügyre tartozó, releváns hivatkozásokat tartalmazó kijelentés akkor sem sért személyiségi jogot, ha abban a védekező fél az ellenfele által elkövetett bűncselekményre utal (BDT2018. 3846.).

[10] Az I. rendű alperes a sérelmezett kijelentéseket a II. rendű alperes védőjeként, a büntetőeljáráshoz kapcsolódóan tette, bár valóban nem a büntetőeljárás keretein belül. A nyilatkozat célja a büntetőeljárás állásáról adott tájékoztatás volt, amely védőként a feladatai közé tartozik; a bíróság folyosóján nyilatkozott ügyvédi táárban. Az I. rendű alperes egyértelműen utalt arra, hogy kijelentéseit a II. rendű alperes gyanúsítottai vallomása alapján teszi, nyilatkozata tárgyilagos volt, a büntetőeljárásban előadott gyanúsítottai védekezés ismertetésére terjedt ki, hangneme nem volt sértő.

[11] Osztotta az alperesek azon álláspontját, miszerint jogvita alatt nem kizárólag a peres eljárást kell érteni; a II. rendű alperes nyilatkozatát a munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény (a továbbiakban: Mt.) szerinti munkaügyi vita keretében, a munkáltató kártérítési igényére reagálva tette, az a peren kívüli munkaügyi vita részét képezi, a II. rendű alperes nem lépte túl annak kereteit.

[12] Mindezek alapján jutott arra a következtetésre, hogy az I. és II. rendű alperesek sérelmezett kijelentései nem sértenek kegyeleti jogot, ezáltal a III. rendű alperesi magatartás sem valósított meg a Ptk. 2:50. §-ának (1) bekezdése szerinti jogsértést.

[13] Mindezek mellett rögzítette a csatolt, a II. rendű alperessel szemben indult büntetőeljárásban a biztonsági kamerafelvétel kiértékeléséről készített rendőrségi feljegyzés tartalmát, és annak alapján akként foglalt állást, hogy a néhai által elkövetett bántalmazásra általánosságban utaló kijelentés nem tekinthető objektíve valótlannak, hiszen a feljegyzés szerint a néhai előbb gyalogosan, majd kerékpárral üldözte a II. rendű alperest, illetőleg kerékpárral neki ütközött. A büntetőbíróság jogosult dönteni arról, hogy megvalósultak-e a büntetőjog szerinti jogos védelmi helyzet törvényi kritériumai; annak nincs jelentősége a perbeli nyilatkozatok kegyeleti jogot sértő jellegének megítélése kapcsán. Rámutatott: nem képezi jelen per tárgyát, hogy az I. rendű alperes magatartása megfelel-e az ügyvédi etikai szabályoknak, az etikai szabályok megsértésének kérdésében az ügyvédi kamara jogosult dönteni. Mindezen indokok alapján a kereseteket elutasította.

[14] A Polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 83. §-ának (1) bekezdése alapján kötelezte a pervesztes felperest az alperesek ügyvédi munkadíjból adódó perköltségének megfizetésére. Az alperesek jogi képviselőjük munkadíját számították fel a bírósági eljárásban alkalmazandó ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet (a továbbiakban: Ükr.) 2. §-a (1) bekezdésének a) pontja szerint, amelyet az Ükr. 2. §-ának (2) bekezdése alapján mérsékelt. Figyelembe vette, hogy az ügyben csak egy tárgyalást tartott és valamennyi alperes képviselőjét ugyanazon ügyvéd látta el.

[15] A felperes a fellebbezésében kérte az elsőfokú ítélet megváltoztatásával annak megállapítását, hogy az I-III. rendű alperesek a keresetben meghatározott magatartásukkal megsértették néhai K. Z. kegyeleti jogát. Kérte az alpereseket eltiltani a néhai kegyeleti jogának további megsértésétől, így különösen annak állításától és terjesztésétől, hogy a néhai bántalmazta a II. rendű alperest és a II. rendű alperes önvédelemből, jogos védelmi helyzetben oltotta ki a néhai életét, továbbá kérte az alpereseket az általa részletesen meghatározottak szerint megfelelő elégtétel adására kötelezni. Perköltség iránti igényt érvényesített.

[16] Érvelése szerint az elsőfokú ítélet sérti a Pp. 183. §-ának (1) bekezdését. Az alperesek kizárólag arra hivatkozva kérték a kereset elutasítását, hogy őket felróhatóság nem terheli; arra vonatkozóan sem tényállítást, sem jogállítást nem tettek, hogy az alperesek tényállításai valósak lennének. A bíróság így az alperesi állítások valóságtartalmát nem vizsgálhatta; a felperesi kereset pedig kizárólag a kegyeleti jog megsértésének objektív, azaz felróhatóságtól független szankciói alkalmazására irányult. Hangsúlyozta, hogy a perben a jogi képviselő kötelező, a jogi képviselő nélkül tett nyilatkozat és perbeli cselekmény hatálytalan, így az alperesek személyes előadása nem perfelvételi nyilatkozat. Az I. rendű alperes ugyanakkor elismerte, miszerint a kamera felvételén nem látszik, hogy a néhai megütötte vagy megrúgta volna a II. rendű alperest. A II. rendű alperes személyes előadása emellett a részletesen kifejtettek szerint ellentmond önmagának és a rendelkezésre álló egyéb bizonyítékoknak is.

[17] Az I. rendű alperes nyilatkozata az „eddig rendelkezésre álló adatok alapján kijelenthető” fordulatot követően nem a II. rendű alperes védekezésének ismertetését tartalmazza. Az elsőfokú bíróság tévesen tekintette a nyilatkozatot tárgyilagosságnak; ehhez azt is vizsgálni kellett volna, hogy az I. rendű alperes milyen adatok alapján tartotta kijelenthetőnek azt, hogy a néhai bántalmazta a II. rendű alperest, aki jogos védelmi helyzetben volt. Ez az alperesek bizonyítási érdekébe tartozott, ennek ellenére erre vonatkozó tényállítást nem tettek, bizonyítást nem indítványoztak. Érvelése szerint a jelen perben annak van ügydöntő jelentősége, hogy fennállt-e a jogos védelmi helyzet; hiszen az olyan tartalmat hordoz a külső szemlélő számára, miszerint a néhai súlyos, az életének kioltásával elhárítható módon támadta a II. rendű alperest. Az elsőfokú bíróság a Pp. 346. §-ának (5) bekezdésében írt indokolási kötelezettségét megsértve nem fejtette ki, hogy miért nem volt helye a felróhatóságtól független szankciók alkalmazásának, habár az I. rendű alperes vonatkozásában a felróhatóság hiányát állapította meg. Arra sem tért ki az ítélet, hogy a „nem tekinthető objektíve valótlannak” indokkal miért van helye a kereset elutasításának. Hangsúlyozta, hogy az I. rendű alperes erre irányuló védekezésének hiányában állításának valós voltára a bíróság nem is folytathatott volna le bizonyítást, és az ítélet sem tartalmazhatna ilyen megállapítást (elsőfokú ítélet [55] bekezdése). Az I. rendű alperes nyilatkozatában nem hivatkozott az elsőfokú ítéletben szereplő verbális bántalmazásra, az ezzel összefüggő indokolás megalapozatlan és okszerűtlen. Az elsőfokú bíróság továbbá indokolási kötelezettségét megsértve arra sem tért ki, miért tekintette bántalmazásnak azt, ha a néhai kerékpárral a II. rendű alperesnek ütközött. Az elsőfokú bíróság továbbá arról sem adott számot, hogy milyen okból tért el a Kúria Pfv.20.3../2018/13. szám alatti ítéletében foglaltaktól. A felperes az elsőfokú ítélet anyagi jogszabálysértő voltának alátámasztására hivatkozott és részletesen idézte is a Kúria Pfv.20.3../2018/13. számon meghozott ítéletében kifejtetteket; amely szerint még a bírósági eljárásban is megvalósíthatja a személyiségi jogsértést, ha a jogi képviselő azt állítja, hogy a másik személy bűncselekményt követett el. Az I. rendű alperes ugyanakkor sérelmezett állítását nem is a büntetőeljárás keretei között tette. Az I. rendű alperes állítása szerint a néhai súlyos bűncselekményt követett el, amelyet kizárólag az adott bűncselekmény elkövetését megállapító jogerős bírósági ítélettel bizonyíthatott volna. ám ilyen ítélet nem létezik. Az ügyvéd I. rendű alperes a személyiségi jogsértés szankciói alól akkor sem mentesülhet, ha ügyfele tényállításait adta tovább.

[18] Az elsőfokú bíróság azt is megalapozatlanul rögzítette, hogy a II. rendű alperes a sérelmezett közléseket munkaügyi vitában tette; a levele nem képezi az Mt. szerinti munkaügyi vita részét. A munkáltató Mt. 285. §-ának (2) bekezdése szerinti fizetési felszólításával szemben ugyanis a munkavállaló válaszléssel nem, csupán keresetlevél előterjesztésével védekezhet az Mt. 287. §-a szerint. A levelet továbbá nem a munkáltató ügyvezetőjének címezték; a II. és III. rendű alperesek ekként tisztában voltak azzal, hogy a levélben szereplő tényállítások a munkáltatói jogot gyakorló ügyvezetőtől eltérő személyek kezébe kerülhetnek. A kereset elutasításának a II. és III. rendű alperesek esetén is csak akkor lett volna helye, ha bizonyítják a II. rendű alperes tényállításának valóságát, azonban az alperesek a perfelvétel során nem tettek erre tényállítást, nem ajánlottak fel bizonyítást. A II. és III. rendű alperesekkel szembeni kereseteit elutasító elsőfokú rendelkezéssel összefüggésben megismételte az I. rendű alperes vonatkozásában már előadottakat. Hangsúlyozta, hogy a III. rendű alperes személyes előadása szerint is ismerte a levél tartalmát, részt vett annak elkészítésében, így vele szemben is alkalmazhatóak a jogsértés objektív szankciói.

[19] A Pp. 373. §-ának (2) bekezdésére hivatkozva a fellebbezésben új tényként állította, hogy a vármegye megnevezése Vármegyei Főügyészség vádat emelt a II. rendű alperessel szemben, ami bizonyítja, hogy a jogos védelmi helyzet nem állt fenn.

[20] Az alperesek a fellebbezési ellenkérelmükben kérték az elsőfokú ítélet helybenhagyását és a felperes másodfokú perköltségükben való marasztalását. A fellebbezés érdemével összefüggésben kifejtették: az elsőfokú eljárásban a felperes nem hivatkozott arra, hogy az alperesek nem vitatták a per tárgyát képező állítások valótlanosságát (amely egyébként iratellenes, arra már az ellenkérelemben is hivatkoztak), a másodfokú eljárásban már nem tehető ilyen új tényállítást, ezért a Pp. 183. §-a (1) bekezdésére vonatkozó eljárásjogi hivatkozást figyelmen kívül kell hagyni. Hangsúlyozták: a perben nem a felróhatóság, hanem a jogellenesség hiányát állították, amely kizárja a felelősségüket.

[21] „Az eddig rendelkezésre álló adatok alapján kijelenthető” fordulatot tévesen értelmezte a felperes. A fellebbezés iratellenesen állította, hogy az alperesek nem ajánlottak fel bizonyítást az állítások valóságának alátámasztása érdekében, hiszen csatolták a biztonsági felvételtől készített rendőri jelentést és a segélyhívóhoz érkezett bejelentésekkel kapcsolatos feljegyzéseket is. Az elsőfokú bíróság helytállóan rögzítette, hogy a polgári peres eljárás keretei között nem szükséges a jogos védelmi helyzet fennállásának vizsgálata. A sérelmezett kijelentések a II. rendű alperes védekezésének szerves részét képezik, az ügyre tartozó, releváns előadások, amelyek akkor sem személyiségi jogot sértőek, ha az ellenfele által elkövetett bűncselekményre utalnak.

[22] Az elsőfokú bíróság eleget tett indokolási kötelezettségének. A felróhatóság kérdésének nem volt jelentősége a jelen perben; a bíróság a jogellenesség hiányát vizsgálta és arra részletes indokolást is adott. Nem annak volt jelentősége, hogy az alperesek nyilatkozata valós-e, hanem annak, hogy objektíve valótlan-e az I. rendű alperes állítása, a büntetőeljárás anyagának ismeretében az adott állítás megtehető volt-e, ezt pedig alátámasztották az alperesek által csatolt bizonyítékok. A védő ismételte a II. rendű alperes büntetőeljárásban előadott védekezését, a védekezés megalapozottsága túlmutat a polgári eljárás keretein.

[23] A felperes helytelenül értelmezte a Kúria fellebbezésben felhívott döntését, amelyet az alperesek is részletesen idéztek annak alátámasztására, hogy csak a konkrét eljárás tárgyához nem tartozó, annak kereteit meghaladó, súlyos bűncselekmény elkövetelésére vonatkozó valótlan tényállítás alkalmas a jóhírnév, becsület megsértésének megállapítására. Az I. rendű alperes ugyanakkor a büntetőeljárás szerves részeként megtett, a védekezés lényegét adó állításokat ismertette. A II. és III. rendű alperesek vonatkozásában kiemelték, hogy a jogvita definíciója nem a perrel azonos, az a jogszabályok értelmezése és alkalmazása tekintetében keletkező vita, amely bővebb a pernél. A II. rendű alperes állításait a felperes által kezdeményezett munkaügyi jogvita keretein belül, legális érdekeinek érvényesítése céljából tette, az nem az elhunyt lejárását célozta. A II. rendű alperes terhére rótt cselekmény, a levél feladása nem minősül híresztelésnek. Hangsúlyozták, hogy a vádemelés nem bizonyítja a jogos védelmi helyzet hiányát; az nem is tartozik a polgári perben elbírálandó jogvita tárgyához; a II. rendű alperes alapjoga, hogy jogos védelemre építse a védekezését a büntetőeljárásban. Érvelésük szerint a kereset jogellenes célra irányul: a felperes azzal a védőként eljáró ügyvéd törvényben meghatározott jogainak gyakorlását kívánja ellehetetleníteni. A felperes keresete végrehajthatatlan, mivel korlátozná az I. és II. rendű alperesek Alaptörvényben [XXVIII. cikkének (3) bekezdése] és büntetőeljárási

törvényben biztosított jogait [2017. évi XC. törvény 42. §-ának (1) bekezdése]. Ezzel összefüggésben részletesen számot adtak a felperes jogi képviselője által indított egyéb eljárásokról.

[24] A fellebbezésben a felperes a Debreceni és a Fővárosi Ítéltábla kizárása iránti kérelmet terjesztett elő; a Kúria Pkk.II.24.8./2025/2. szám alatti végzésével elutasította a Debreceni Ítéltábla per elintézéséből való kizárása iránti kérelmet.

[25] A fellebbezés nem alapos.

Az ítéltábla nem észlelt olyan eljárási szabálysértést vagy téves anyagi pervezetést [Pp. 370. §-ának (2)-(4) bekezdései], amely a fellebbezési kérelem és ellenkérelem korlátainak átlépését indokolta volna, így felülbírálati jogkörét a Pp. 370. §-ának (1) bekezdése alapján a fellebbezés és a fellebbezési ellenkérelem korlátai között gyakorolta. Az elsőfokú bíróság a tényállást a bizonyítékok logikus és okszerű mérlegelése alapján helyesen állapította meg, abból helytálló következtetésekre jutott; az ítéltábla osztotta döntésének indokait is.

[26] A fellebbezésben foglatlakra tekintettel mindenekelőtt szükséges rögzíteni, hogy a jogellenesség és a felróhatóság egymástól elkülönült jogi fogalmak. „A jogellenesség objektív kategória; egy magatartást az tesz jogellenessé, hogy a kár bekövetkezett és a jog erre engedélyt nem adott (nem állnak fenn jogellenességet kizáró okok).... A felróhatóság azonban már ennél szubjektívebb követelmény, hiszen a jogsértő, károkozó magatartása dönti el annak felróhatóságát” (Dr. Fézer Tamás: Az erkölcsi károk megtérítése de lege lata és de lege ferenda); „A jogellenesség, mint ezt egyes német írók szemléltetően kifejezik, a tett minősítése (Unwerturteil über die Tat) szemben a vétkességgel, mint a tettes minősítésével (Unwerturteil über den Täter).” (Marton Géza: A polgári jogi felelősség c. monográfiája 128.pont). A személyiségi jog megsértésére alapított igény esetén elsőként azt kell vizsgálni, hogy létezik-e olyan kötelező szabály, amely megtiltja a jogsértő számára a magatartás kifejtését. A Ptk. 2:42. §-ának (1) és (2) bekezdései a személyiségi jogokat általános jelleggel részesítik védelemben; továbbá vélelmet állítanak fel arra nézve, hogy a mások személyiségi jogainak bármilyen megsértése vagy korlátozása jogellenes magatartás, amelynek ellenkezőjét a sértő félnek kell bizonyítania. Elvileg minden személyiségi érdek sérelmét okozó, illetve azt veszélyeztető magatartás jogellenes, azonban a jogtudomány és a bírói gyakorlat elismer olyan körülményeket, amelyek fennállása esetén a jogellenesség kizárt. „A civiljog tudománya szerint a jogellenességet kizáró legfontosabb általános okok a következők: a sértett beleegyezése (volenti non fit iniuria); a jog engedélye a sérelmes cselekvés tanúsítására; a jogos védelem (vim vi repellere cuique licet), feltéve, ha a fenyegető jogtalan támadás vagy közvetlen támadásra utaló fenyegetés visszaverését célzó magatartás nem terjed túl a cselekmény elhárításán, tehát a szükséges mértékben; a szükséghelyzet, tehát amikor valaki egy fenyegető veszély elhárítására olyan magatartást tanúsít, amellyel másnak vagyonát vagy személyét sérti. A személyiségi jogokat sértő cselekmény jogellenességét is ezek a tények, körülmények zárhatják ki... A jogellenességet kizáró ok megvalósulása kizárja a jogsértés megállapítását, a jogsértés nem jön létre.” [Dr. Petrik Ferenc: A személyiségi jogok az új Polgári Törvénykönyvben (MJ, 2004/5., 257-271. o.). A magatartás felróhatósága kapcsán pedig az vizsgálendő, hogy az általános társadalmi elvárás valamely szabályát megsértette-e az alperes, az adott helyzetben általában elvárható magatartást tanúsította-e. A felróhatóság vizsgálatára azonban csak akkor kerülhet sor, ha jogellenességet kizáró ok nem áll fenn.

[27] A felperes fellebbezési hivatkozásával szemben az alperesek az elsőfokú eljárás során nem magatartásuk felróhatóságának hiányára, hanem a jogellenesség hiányára hivatkoztak (pl. érdemi ellenkérelem 11. oldala), az elsőfokú bíróság is a jogellenesség hiányára alapította a keresetet elutasító döntését (az elsőfokú ítélet [50]-[52] bekezdései szerint). Az ítéltábla egyetértett az elsőfokú bírósággal abban, hogy az alperesek magatartása – mivel az a jog által engedélyezett kereteket nem lépte túl – jogellenességet kizáró ok fennállása miatt nem valószínűsította meg a kegyeleti jog megsértését, ezért a személyiségi jogsértés objektív szankciói sem voltak alkalmazhatóak.

[28] A sérelmezett közléseket minden esetben azok elhangzásának közegében kell értékelni, figyelemmel a Legfelsőbb Bíróság személyiségi jogi perekben is alkalmazandó PK 12. számú állásfoglalásában kifejtettekre, amelyek értelmében a kifogásolt közléseket a maguk egészében kell vizsgálni és azok értékelésénél tekintettel kell lenni a társadalmilag kialakult közfelfogásra is. Jelen esetben annak van jelentősége, hogy a II. rendű alperes egy büntetőeljárás terheltje. A II. rendű alperes védekezésének szabadsága magában foglalja azon jogát, hogy védekezésének módját, továbbá alapját és irányát megválassza; így hivatkozhat a Btk. 22. §-ának (1) és (3) bekezdései szerinti jogos védelmi helyzetre, illetőleg az elhárítás menthető túllépésére. Ezen védekezés értelemszerűen magában foglalja az arra vonatkozó állítást is, hogy a sértett a terhelt vagy más, illetve mások személye, javai vagy a közérdek ellen intézett jogtalan támadást, illetve ezeket közvetlenül fenyegető magatartást tanúsított. A terhelt ezen védekezésének személyiségi jogi perben való megítélése analóg a büntető feljelentés megtételével, márpedig a bírói gyakorlat egységes abban, hogy büntető feljelentés megtétele önmagában nem valószínűsíti meg a személyiségi jog sérelmét, és még akkor sem szolgál kártérítési/személyiségi jogi felelősség alapjául, ha a feljelentő egy konkrét személyt gyanúsított bűncselekmény elkövetésével, a büntetőeljárás pedig nem vezetett a megnevezett személy bűnösségének megállapításához (BH2009. 214.). Az ítéltábla hangsúlyozza: a töretlen bírói gyakorlat szerint a más eljárásban tett nyilatkozatok általában nem valószínűsítik meg a személyiségi jog sérelmét még abban az esetben sem, ha utóbb e kijelentések a bizonyítási eljárás tükrében nem minősülnek valónak, feltéve, hogy a tényállítások indokolatlanul nem sértőek, bántóak, illetve durván sértő kifejezést nem tartalmaznak (BDT2006. 1429.). A személyiségi jogi per a jogrendszerben elfoglalt helyénél, rendeltetésénél fogva eleve nem alkalmas bármely más jogterületre tartozó jogvita eldöntésére, de még véleményezésére sem, ennél fogva nem lehet más eljárások, különösen nem egy folyamatban lévő büntetőeljárás „árnyékpere”. A II. rendű alperes védekezésének bizonyító erejét, jelentőségét az adott eljárásban kell értékelni. Az sem lehetséges, hogy más eljárásokban felmerült bizonyítékokról, akár csak közvetetten is egy másik személyiségi jogi per hozzon döntést. Amennyiben az adott eljárás során tett közlés rendelkezik bármilyen valóságallappal, nem teljesen légből kapott, nem sérti a jóhírnevet (például: Kúria Pfv.IV.21.676/2018/7., Pfv.IV.20.314/2018/22., Pfv.IV.20.226/2018/16., Debreceni Ítéltábla Pf.I.20.401/2018/5. és Pf.I.20408/2020/5., Fővárosi Ítéltábla Pf.2.20.776/2018/3. számú ítéletei), valamint a valótlán tény állításával a kegyeleti jogot sem. A Be. 185. §-a (1) bekezdésének d) pontja a terhelti védekezés korlátjaként állítja ugyan a kegyeleti jog megsértésének tilalmát, azonban ez nem értelmezhető akként, mint amely korlátozza vagy kizárja a jogos védelemre alapított védekezést.

[29] A felperes a keresetét ugyanakkor nem közvetlenül a II. rendű alperes büntetőeljárás során előadott védekezésére alapította: az I. rendű alperes a sérelmezett nyilatkozatot egy riportban tette, míg a II. rendű alperes egy a munkálatójának írt levélben.

[30] Az I. rendű alperes a II. rendű alperes védőjeként nyilatkozott, márpedig a következetes bírói gyakorlat szerint a perbeli képviselőt ellátó ügyvédet nem terheli polgári jogi felelősség az e minőségében tett nyilatkozatai miatt. A jogi képviselő magatartása a képviselt eljárásának minősül, és amennyiben az nem lépi túl a képviselő kereteit, az e minőségében megvalósított esetleges személyiségi jogsértés nem róható a terhére (BDT2014. 3076., BDT2010. 2213.). Az I. rendű alperes a nyilatkozatot nem a saját nevében, hanem a II. rendű alperes védőjeként tette, magatartása a képviselt személy magatartásának minősül (BDT2021. 4365.). A felperes álláspontjával szemben nincs annak jelentősége, hogy az I. rendű alperes a riportban „az eddig rendelkezésre álló adatok alapján kijelenthető” fordulatot használta. Az egyes kifejezések a Legfelsőbb Bíróság PK. 12. számú állásfoglalása szerint nem ragadhatóak ki a közleményből, a kifogásolt közléseket, kifejezéseket nem formális megjelenésük, hanem valóságos tartalmuk szerint kell figyelembe venni, a sajtóközlemény egymással összetartozó részeit összefüggésükben kell értékelni, s az értékelésnél tekintettel kell lenni a társadalmilag kialakult közfelfogásra is. Az I. rendű alperes nyilatkozatának teljes szövegéből, a nyilatkozattétel körülményeiből a nézők, hallgatók számára is egyértelmű, hogy a nyilatkozat egésze a II. rendű alperes védekezését ismerteti és ismétli. Az alperesek helytállóan hivatkoztak arra is, hogy az I. rendű alperest védőként az eljárásban betöltött szerepéből, legfőbb feladatából következően kötik védencének érdekei; nem tanúsíthat a terhelt érdekeivel ellentétes magatartást. Ebből következően a büntetőeljárásban jogos védelmi helyzetre hivatkozó II. rendű alperes védekezését lerontó, azzal ellentétes nyilatkozatot a büntetőeljáráson kívül sem tehetett. A terhelt alapvető joga, hogy rögzítse, adott esetben a sajtóban is kifejtse a gyanúsítással szembeni álláspontját (Kúria Pfv.21.327/2012/9. szám alatti ítélet), amely a már kifejtettekben következően a védőjeként eljáró I. rendű alperest is megilleti. Az elsőfokú bíróság helytállóan rögzítette, hogy a nyilatkozat tartalma kifejezőmódjában sem volt indokolatlanul bántó, sértő vagy megalázó; nem lépte túl a képviselő kereteit.

[31] A fellebbezésben foglaltakkal szemben az elsőfokú bíróság jogkérdésben nem tért el a Kúriának a Bírósági Határozatok Gyűjteményében közzétett határozatától. A felhívott Pfv.IV.20.390/2018/13. szám alatti határozatban rögzített tényállás ugyanis jelentős kérdésben eltér a jelen perbeli tényállástól: a felhívott esetben ugyanis a kifogásolt közlés nem a folyamatban lévő büntetőeljárás tárgyára vonatkozott; a büntetőeljárás tárgya nem a felperes által – az alperes állítása szerint – elkövetett cselekmény volt, és nem a büntetőeljárásban indokolt védekezést tartalmazta, csupán a felperes hátrányos megítélésének előidézését célozta. Jelen esetben ugyanakkor a sérelmezett közlés a II. rendű alperes büntetőeljárásban előadott védekezésének lényegét képezi. Megjegyzi ugyanakkor az ítéltábla, hogy a Kúria felhívott döntésében is azt hangsúlyozta, miszerint az adott konkrét eljárások tárgyához nem tartozó, annak kereteit meghaladó, súlyos bűncselekmény elkövetésére vonatkozó valótlan állítás alapozza meg a jóhírnév és a becsület megsértésének megállapítását; a jogsértést azért tekintette megállapíthatónak, mert a sérelmezett közlés nem minősült a büntetőeljárás tárgyával összefüggésben értelmezhetőnek, az a védekezés körében inadekvát, ezáltal öncélú volt, csupán a másik fél lejáratását célozta. Mindez a perbeli esetben nem áll fenn; a sérelmezett kijelentések a II. rendű alperes védekezésének központi elemét képezik.

[32] Az I. rendű alperes tehát kifejezett jogszabályi engedély alapján tett a néhai jóhírnevének megsértésére objektíve alkalmas kijelentéseket, amelyek jogellenessége a kifejtettek szerint nem állapítható meg, így az I. rendű alperessel szembeni kereset nem volt megalapozott.

[33] A II. rendű alperessel szembeni keresettel összefüggésben az elsőfokú bíróság szintén jogszabálysértés nélkül vette figyelembe, hogy a más eljárásban tett nyilatkozatok általában nem valósítják meg a személyiségi jog sérelmét. Az ítéltábla a fellebbezésre tekintettel rögzíti, hogy az Mt. Negyedik Része szerinti munkaügyi vitaként minősül a munkaviszony alanyai, továbbá a szakszervezet és az üzemi tanács között keletkezett olyan konfliktus, amelyek rendezéséhez valamilyen jogintézmény vagy eljárási rend kapcsolódik (Deutschné Kupusz Ildikó: Az egyeztetés és a bírósági közvetítés a munkaügyi perben. In: Bankó Zoltán - Berke Gyula - Tálné Molnár Erika: Quid juris? Ünnepi kötet a Munkaügyi Bírák Országos Egyesülete megalakulásának 20. évfordulójára. Kúria, Pécsi Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Kar, Munkaügyi Bírák Országos Egyesülete, Budapest-Pécs, 2018.); A "munkaügyi jogvita" kifejezés használatát a jelenleg hatályos törvény mellőzi, ugyanis nem határoz meg olyan sajátos eljárási rendet, amely a munkajogi igény érvényesítésére vonatkozna (az Mt. 285. §-ához adott miniszteri indokolás); ugyanakkor a törvény a munkajogi igény érvényesítése körébe vonja az e törvényből származó jog iránti igény érvényesítését és munkajogi igény érvényesítéseként minősíti azt is, ha – a törvényben meghatározott esetekben – a munkáltató a munkavállalóval szembeni igényét írásbeli felszólítással érvényesíti. Nem vitatottan a II. rendű alperes munkáltatója 2024. április 26. napján kelt „elszámolást tartalmazó iratot” küldött meg a II. rendű alperesnek, amelyben a büntetőeljárással összefüggésben a munkáltatónál tartott helyszíni szemlével kapcsolatban érvényesített igényt a II. rendű alperessel szemben. A II. rendű alperes a sérelmezett közlést az erre adott válaszában, az igényérvényesítés megalapozatlanságának alátámasztására tette. A II. rendű alperes alapvető joga, hogy a vele szembeni igénnyel szemben védekezhessen, arra vonatkozó álláspontját kifejthesse. Nem annak volt jelentősége a kereset elbírálása szempontjából, hogy eljárása az Mt. rendelkezéseinek megfelelő volt-e, levele az Mt. fizetési felszólításra vonatkozó rendelkezései szerint alkalmas volt-e a kívánt joghatás elérésére (mint ahogy annak sem, hogy a munkáltató fizetési felszólítása megfelelt-e az Mt. erre irányadó előírásainak); hanem annak, hogy a munkáltató igényével szembeni védekezést szolgáltat; amely védekezéstől a II. rendű alperes nem zárható el. A munkáltató éppen a büntetőeljárással összefüggésben, a büntetőeljárás egy eljárási cselekményével kapcsolatosan érvényesített igényt a II. rendű alperessel szemben, így nem lépte át a felek közötti jogvita kereteit a II. rendű alperes azzal, hogy válaszlevelében megismételte a büntetőeljárásban előadott védekezését. A II. rendű alperes nyilatkozata továbbá szintén nem volt indokolatlanul bántó, sértő vagy megalázó; az a más eljárásban tett nyilatkozatként nem valósítja meg a személyiségi jog sérelmét.

[34] Az elsőfokú bíróság szintén megalapozottan utasította el a III. rendű alperessel szembeni keresetet, mivel a már kifejtettek szerint jogellenesnek nem minősülő közlést tartalmazó levél feladása, de még annak a megfogalmazásában való közreműködés sem minősülhet jogellenesnek; ekként az nem sérti az elhunyt kegyeleti jogát.

[35] A felperes hivatkozásával szemben annak sem volt jelentősége, ha a levelet nem a munkáltató képviselőjére jogosult személynek címezték, hiszen a jogi személy törvényes képviselőjét a vezető tisztségviselő látja el [Ptk. 3:29. §-ának (1) bekezdése]. A fizetési felszólítást a törvényes képviselő útján a jogi személy tette, így az arra vonatkozó válasz címzettje is a jogi személy, a munkáltató alperesektől független belső szervezeti rendje határozza meg, hogy azt a törvényes képviselő vagy más személy ismerheti-e meg, amelynek az alperesi magatartás jogellenessége tekintetében nincs jelentősége.

[36] A felperes megalapozatlanul hivatkozott az indokolási kötelezettség megsértésére is. Az ítéltábla hangsúlyozza, hogy az alkotmánybíróság már számos alkalommal értelmezte az indokolt bírósági döntéshez való jog tartalmát, ennek során leszögezte, hogy az indokolási kötelezettség csak azt az elvárást támasztja a bírósággal szemben, hogy a döntés indokolása az ügy érdeme szempontjából releváns kérdésekre terjedjen ki {3169/2019. (VII. 10.) AB határozat [32]; 3159/2018. (V. 16.) AB határozat [31]}. Azt is kifejtette, hogy nem következik az indokolási kötelezettségből a felek által felhozott minden észrevétel egyenként való megcáfolási kötelezettsége, különösen nem a szubjektív elvárásaikat is kielégítő mélységű érvrendszer bemutatása {26/2020. (XII. 2.) AB határozat [22]}. A következetes ítélkezési gyakorlat szerint nem jelenti az indokolási kötelezettség megsértését az, ha a bíróság által kifejtett okokkal, indokokkal a jogorvoslatot kezdeményező fél nem ért egyet. A felperes fellebbezési hivatkozásával ellentétben az elsőfokú bíróság számot adott arról, hogy a személyhez fűződő jog megsértésének objektív szankciói iránti kereset miért nem alapos; akként, hogy annak teljesíthetőségét az alperesi magatartások jogellenességének hiánya zárta ki. Az elsőfokú bíróság ugyan valóban nem tért ki a felperes által hivatkozott kúriai döntésre, ugyanakkor mivel ezen döntés jelen perben nem volt irányadó, ennek nem volt jelentősége; a Pp. 346. §-ának (5) bekezdése csak abban az esetben ír elő indokolási kötelezettséget, ha a bíróság jogkérdésben eltér a Kúriának a Bírósági Határozatok Gyűjteményében közzétett határozatától, amely jelen esetben nem áll fenn.

[37] A felperes iratellenesen állította, hogy az alperesi közlések valóságtartalmát az elsőfokú bíróság erre irányuló bizonyítási indítvány hiányában vizsgálta: a perben okirati bizonyítást – a biztonsági kamera felvételéről és a segélyhívásokról készített jelentéseket – ajánlottak fel, az elsőfokú bíróság ezeket értékelte. Figyelemmel ugyanakkor arra, hogy az alperesi magatartások a már kifejtettek szerint nem voltak jogellenesek, a sérelmezett közlések valóságának alperesi bizonyítása nem volt szükséges. A már kifejtettek szerint meghaladja jelen polgári per kereteit annak vizsgálata, hogy a néhai ténylegesen bántalmazta-e a II. rendű alperest, illetve a büntetőjog szerinti jogos védelmi helyezett valóban fennállt-e. Itt rögzíti az ítéltábla, hogy önmagában a vádelemelés ezzel összefüggésben bizonyítékként nem minősül, de ennek jelen perben nem is volt relevanciája. A polgári perben továbbá annak vizsgálata és értékelése is szükségtelen, hogy a bántalmazás verbálisan megvalósítható-e, illetve a néhai mikor és miként ütközött kerékpárjával a II. rendű alperesnek. A csatolt okirati bizonyítékok azt alátámasztják, hogy a felek között konfliktus, vita volt, amire tekintettel a polgári per keretei között nem jelenthető ki, hogy objektíve kizárt az alperesi állítás valósága; az alperesi közlések jogellenességének már kifejtettek szerinti vizsgálata pedig ezt nem haladja meg.

[38] Az ítéltábla minezekre tekintettel a Pp. 383. §-ának (2) bekezdése alapján helybenhagyta az elsőfokú bíróság ítéletét.

[39] A felperes fellebbezése nem vezetett eredményre, a Pp. 83. §-ának (5) bekezdése szerint a fellebbezéssel felmerült költségeit (a lerótt fellebbezési illetéket és a jogi képviselettel felmerült költséget) maga köteles viselni, valamint a Pp. 83.-ának § (1) bekezdése szerint az alperesek másodfokú perköltségét. Az alperesek perköltségként ügyvédi munkadíjat számítottak fel az elsőfokú eljárásban becsatolt ügyvédi megbízási szerződés alapján azzal, hogy a szerződés szerint az alperesek a perbeli képviseletért személyenként 1 200 000 forint munkadíjat tartoznak megfizetni, amelyből az elsőfokú bíróság csak személyenként 600 000 forintot ítélt meg, a másodfokú eljárásban a fennmaradó személyenként 600 000 forintot tartottak igényt. A fellebbezés benyújtásának időpontjában hatályos, a bírósági eljárásban

megállapítható ügyvédi és kamarai jogtanácsosi költségről szóló 17/2024. (XII. 9.) IM rendelet (a továbbiakban: új Ükr.) 2. §-a (1) bekezdésének a) pontja szerint lehetőség van a fél és az ügyvéd között létrejött ügyvédi megbízási szerződésben kikötött munkadíj perköltségként való érvényesítésére. Az elsőfokú eljárás iratai között elfekvő megbízási szerződés 3. pontja a megbízási díjat ténylegesen személyenként 1 200 000 forintban határozta meg, azonban akként rendelkezik, hogy az a teljes elsőfokú eljárás ügyvédi munkadíját foglalja magában. A szerződés egyidejűleg tartalmazza azt is, hogy a megbízási díjat az eljárás elhúzódása esetén a felek megemelhetik. A másodfokú eljárásra vonatkozóan a megbízási szerződés nem tartalmaz megbízási díj kikötést, a szerződésben egyértelműen az elsőfokú eljárásra kikötött munkadíj elsőfokú bíróság által meg nem ítélt része másodfokú perköltségként nem érvényesíthető; az alperesek arra vonatkozó igényüket az elsőfokú ítélettel szembeni fellebbezéssel érvényesíthették volna. Az alperesek másodfokú perköltségre vonatkozó felszámítása ekként nem felelt meg a Pp. 81. §-a (2) bekezdésének, ezért az ítéltábla mellőzte a javukra perköltség megállapítását.

Debrecen, 2026. január 15.

Dr. Bakó Pál s.k. a tanács elnöke, Dr. Gárdosi Judit s.k. előadó bíró, Dr. Árok Krisztián s.k. bíró